A Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás kiadványa

TEIT HÍREK

2020. JÚLIUS

A tartalomból:

PAKS II.

2 Elkezdődött az új blokkok létesítésének engedélyezése

4 Egy nagyon fontos, jövőbe mutató lépés

RHK KFT.

6 Ütemterv szerint halad a KKÁT bővítése

ATOMERŐMŰ

8 Jelentős mérföldkőhöz ért a Paksi Atomerőmű termelése

9 Sok ötletes fotó érkezett

TEIT

10 Nyári lazulás a TEIT Duna-menti településein

12 Túrázz, fuss, kerekezz, evezz egy jót, felfedezve a Duna-kör kincseit!

14 Horgász szemmel a Duna

TEIT

www.teit.hu

Elkezdődött az új blokkok létesítésének engedélyezése

Benyújtotta a két új blokkra vonatkozó létesítésiengedély-kérelmet a nukleáris hatóságnak a Paks II. Zrt. *folyt. 2. old.*

Korszerű, biztonságos blokkok épülnek Pakson

Ütemterv szerint halad a KKÁT bővítése

Hosszas előkészítés, tervezés és közbeszerzési eljárás eredményeképp 2019. év végén az RHK Kft. vállalkozási szerződést kötött a Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója (KKÁT) III. ütem 3. fázis (25-28. számú növelt kapacitású tárolókamrákat magában foglaló új modul) bővítési munkáira. *folyt. 6. old.*

PAKS II.

Elkezdődött az új blokkok létesítésének engedélyezése

Folytatás az 1. oldalról

Az atomerőmű-építés eddigi legfontosabb mérföldkövéről elsőként a térség polgármestereit tájékoztatta Süli János. A beruházásért felelős miniszter azt mondta a Paksi Társadalmi Tanács (PTT) ülésén, hogy a 2015-öshöz hasonló fórumsorozat keretében keresik fel a közeljövőben a beruházás környékén fekvő településeket, hogy az ott élők közvetlen forrásból értesüljenek az atomerőmű-építés további fontos lépéseiről és a projekt térségre gyakorolt hatásáról.

Elsőként a térség polgármesterei, országgyűlési képviselő kaptak tájékoztatást

Elkészült a két új atomerőművi blokk létesítési engedélyezését megalapozó közel 300 ezer oldalas dokumentációcsomag. Az anyagot elektronikus úton nyújtotta be a Paks II. az Országos Atomenergia Hivatalnak (OAH) 2020. június 30-án, azaz ütemterv szerint. Süli János, a Paks II. beruházásért felelős miniszter a kérelem benyújtásáról közvetlenül annak megtörténte után tájékoztatta a térség polgármestereit és országgyűlési képviselőit. A paksi atomerőmű két új blokkjának létesítéséért felelős miniszter az ebből az alkalomból összehívott PTT ülésen kiemelte: a dokumentáció azt támasztja alá, hogy a Paksra tervezett blokkok minden tekintetben megfelelnek a magyar és európai uniós szabályoknak, biztonsági követelményeknek. – *Célunk, hogy a kor legszigorúbb elvárásainak megfelelő, kiváló műszaki színvonalú, biztonságosan működő erőmű épüljön fel, amely évtizedekig hozzá tud járulni Magyarország klímabarát villamosenergia-ellátásához* – hangsúlyozta a miniszter. Emlékeztetett rá, hogy a Roszatom által kifejlesztett VVER-1200-as 3+ generációs blokk épül Pakson a meglévő egységektől északra. Ez egy továbbfejlesztett harmadik generációs blokktípus, amelynek tervezésekor a biztonságnövelés hangsúlyos szerepet kapott.

Az engedélyezési dokumentáció ellenőrzésére a hatóságnak 12 hónap áll rendelkezésére, amit 3 hónappal meghosszabbíthat. Az OAH a bírálatba a Nemzeti Atomenergia-ügynökségen keresztül külföldi szakértőket is bevon. Ez idő alatt változatlanul intenzív lesz a kapcsolattartás az Országos Atomenergia Hivatallal, a hatóság az értékelés során további adatokat, információt kérhet a projektcégtől.

A létesítési engedély a legkomplexebb az engedélyezési eljárások közül

Süli János kitért az ülésen a projekt gazdaságélénkítő hatására is. Azt mondta, a két új egység megépítése komoly lehetőség a térség számára, rengeteg kapcsolódó beruházásra kerül sor: utakat, lakásokat, üzemcsarnokokat építenek, fejlesztéseket végeznek az egészségügy, az oktatás terén illetve a szolgáltató szektor számos más területén. A beruházáshoz kapcsolódóan egy komplex, összehangolt fejlesztési programot valósítanak meg a térség felzárkóztatása érdekében. – *Az új atomerőművi blokkok létesítése az évszázad ipari beruházása Magyarországon. Az építkezés időszakában, csúcsidőben mintegy 10 ezer embernek ad majd munkát, de további 10-15 ezer munkahely létesülhet a kapcsolódó feladatoknak és munkáknak köszönhetően országszerte* – hangsúlyozta.

Mittler István, a Paks II. Zrt. kommunikációs igazgatója arról tájékoztatta a településvezetőket és országgyűlési képviselőket, hogy rövidesen lakossági fórumsorozatot indítanak a PTT-településeken. Felidézte, hogy 2015-ben, a projekt környezetvédelmi engedélyezése során egy több mint negyvenállomásos programsorozatot tartottak a térségben. Annak kedvező tapasztalatai alapján döntöttek úgy, hogy az újabb jelentős mérföldkő, a létesítésiengedély-kérelem benyújtását követően is felkeresik a környék településeit, hogy a térségben élők első kézből kapjanak információt az atomerőmű-építés következő fontos lépéseiről.

Közérthető tájékoztató kiadvány is készül, amelyet a Paksi Társadalmi Tanácshoz tartozó csaknem félszáz település minden háztartásába eljuttatnak. A létesítésiengedély-kérelemről szóló mintegy százoldalas összefoglalót pedig közzétették a Paks II. Zrt. honlapján.

A paksi és Paks környéki településvezetők arról is tájékoztatást kaptak, hogy az engedélyezéssel kapcsolatos teendők mellett a felvonulási területen is folyamatos a munka: elkészült a transzformátorállomás, szerkezetkész a megrendelő és a fővállalkozó számára készülő két irodaház, illetve az üzemi konyha és étkező. Hamarosan kezdődik az Erőmű-beruházási Központ kivitelezése is az új blokkok helyszínének közvetlen szomszédságában. Mindemellett jól halad az a területelőkészítési munka, amelynek zárásaként az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. átadja az új blokkok területét a projektcég számára.

TUDTA-E

hogy ...
Szilárd Leó és Enrico Fermi építette meg 1942-ben a világ első kísérleti atomreaktorát Chicago-ban. 6,2 t fémurán volt a fűtőanyaga, s ezzel igazolták a szabályzott láncreakció megvalósíthatóságát.
Az első elektromosságot generáló nukleáris erőmű – kísérleti jelleggel – 1952. december 20-án készült el, az Amerikai Egyesült Államokban, Idaho államban, Arco város mellett.

forrás: wikipedia.hu

PAKS II.

Egy nagyon fontos, jövőbe mutató lépés

Amikor családi ház építéséről döntünk és beadjuk az építéshez feltétlenül szükséges dokumentációt, a hétköznapi életben is olyan fontos lépést teszünk, amelytől jobb jövőt és szebb életet remélünk magunknak és a családunknak. A Paks II. Atomerőmű építtetői is ilyen nagy lépést tettek, amikor 2020. június 30-án benyújtották az Országos Atomenergia Hivatal számára az eddigi legfontosabb engedélykérelmet, amely a létesítési engedély megszerzését célozza. Ami egy családi ház esetében pár tíz oldalon elfér, az egy atomerőmű esetében kicsit több, csaknem háromszázezer oldalt tesz ki.

Az új paksi blokkok előzetes, madártávlati látványterve a jelenlegi atomerőmű mellett
forrás: Paks II. Atomerőmű Zrt.

Magyarországon a paksi atomerőmű kapacitásának hosszú távú fenntartása mindig is stratégiai kérdés volt a kizárólag szakmai és nemzeti érdekeket képviselő szakemberek és politikusok körében. Éppen ezért történelmi jelentőségű döntés született 2014. január 14-én, amikor Magyarország és Oroszország megállapodott a két új, orosz, 3+ generációs, VVER-1200 típusú blokk építéséről. Az orosz fél hitelkonstrukciójának köszönhetően érvényesülni tudott az a nemzeti érdek, hogy a megépítendő Paks II. Atomerőmű kizárólagos, 100 százalékos állami tulajdonban maradjon, garantálva a hazai ellátásbiztonságot, az olcsó villamosenergia-árat és a klímavédelmi célok elérését.

Uniós zöld lámpák

A Paks II. projekt az elmúlt években számos uniós jóváhagyást kapott. Az Európai Bizottság megállapítása szerint a két új, VVER-1200 típusú blokk hazánkban, valamint uniós szinten is javítja az ellátásbiztonságot, elősegíti az uniós klímavédelmi célkitűzések teljesítését, továbbá megfizethető energiaárakat biztosít a fogyasztóknak. Emellett teljesíteni tudja a legszigorúbb nukleáris biztonsági és sugárvédelmi előírásokat is. A projekt megtérülését az Európai Bizottság lezárult vizsgálata is alátámasztotta, hiszen a két új blokk a befektetett tőke visszatermelése mellett profitot is fog termelni. Az Európai Unió azt is elismerte, hogy Magyarországnak jogában állt közvetlenül szerződést kötni az orosz féllel a két új blokk szállításáról. Az Európai Bizottság előzetes jóváhagyásával a kormány 2020 májusában módosította azt a rendeletet, amely lehetővé teszi, hogy már az OAH létesítési engedélyének kézhezvétele előtt – külön engedély birtokában – megkezdődhessenek a földmunkák a Paks II. Atomerőmű építési területén.

Az eddigi legnagyobb mérföldkő

A Paks II. projekt az elmúlt években több száz engedélyt szerzett meg, köztük a jogerős környezetvédelmi és telephelyengedélyt is. Nagyon fontos mérföldkőként a Paks II. Atomerőmű Zrt. 2020. június 30-án benyújtotta az Országos Atomenergia Hivatal számára az eddigi legfontosabb – 283 ezer oldal terjedelmű – engedélykérelmét is, amely a létesítési engedély megszerzését célozza. A nukleáris hatóság a földmunkák megkezdésével kapcsolatos engedélyezési eljárásban a műszaki tervek, dokumentációk értékelése és megfelelősége esetén – 3 hónapos elbírálási határidőt követően – kiadja az ezzel kapcsolatos külön engedélyt. Így lehetőség nyílik arra, hogy már az OAH létesítési engedélyének kézhezvétele előtt, 2021 elején elkezdődhessenek az évszázad legnagyobb magyar beruházásának megkezdését jelentő földmunkálatok.

A világ legjobbjai

Az orosz VVER-1200 típusú atomerőművi blokkok már nemcsak a tervasztalon léteznek, jelenleg három ilyen blokk is kereskedelmi üzemben áll. A világ első ilyen típusú, 3+ generációs blokkja, a Novovoronyezsi Atomerőmű II. kiépítés első egysége 2017 februárja óta termel kereskedelmi üzemben. Ezt a típust a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség a világ első olyan blokkjaként ismerte el, amely megfelel a 3+ generációs atomerőművekkel szemben támasztott követelményeknek. E kiépítés második blokkja pedig 2019. november elsején kezdte meg a kereskedelmi célú áramtermelést. A Leningrád Atomerőmű II. kiépítése szolgál a Paks II. Atomerőmű referenciájaként. Ennek első blokkja 2018 októberében kezdte meg kereskedelmi üzemét. A második egység esetében pedig hamarosan kezdetét veszi a fizikai indítás folyamata. Ilyen VVER-1200 típusú blokkok mellett tette le a voksát Magyarország mellett Finnország, Fehéroroszország, Banglades, Törökország, Egyiptom és Kína is. Hamarosan újabb európai és Európán kívüli országok is döntést hozhatnak e VVER-1200 típusú blokk építéséről.

A biztonság elsőrendűsége

A VVER-1200 típusú atomerőművi blokk legfőbb jellemzője, hogy a biztonság maximalizálása érdekében optimálisan alkalmazza a már korábban is bevált aktív és az alapvető fizikai törvényszerűségeken alapuló passzív biztonságvédelmi rendszereket. A passzív rendszerek például villamosenergia-betáplálás és emberi beavatkozás nélkül is képesek kezelni egy üzemzavari helyzetet és 72 órán keresztül ellátni a blokk hűtését. Az új blokktípus a külső veszélyek (például hurrikán, hó- és jégterhelés, külső robbanás, földrengés, repülőgép-rázuhanás) ellen is védett, a reaktort ugyanis kettős falú, hermetikus konténment védi meg a külső hatásoktól. Az ilyen típusú blokkokon alkalmazzák például a zónaolvadék-csapdát is. Ez egy olyan műszaki megoldás, amely egy hipotetikus, rendkívül kis valószínűségű, súlyos baleseti helyzetben képes felfogni a zónaolvadékot. A típus garantált üzemideje legalább 60 év.

Lényeges körülmény, hogy a két új paksi blokk hűtéséhez – a Paksi Atomerőműhöz hasonlóan – a Duna vizét fogják használni, amelynek felhasználása szigorú szabályokhoz kötött. Alacsony vízállás és magas vízhőmérséklet esetére az új melegvíz-csatorna mellett kiegészítő csúcshűtő berendezés áll majd rendelkezésre, amely a felmelegedett hűtővizet hűtőcellák segítségével visszahűti a Dunába való visszaengedés előtt.

Hazánk klímabajnok lesz

Nem kétséges, hogy a globális és a hazai klímavédelmi célok elérése érdekében az atomenergia és a megújuló energiaforrások fokozódó alkalmazására egyaránt szükség van. Éppen ezért a magyar kormány 2020 januárjában elfogadott felelős és szuverén energia- és klímapolitikai stratégiájában a Paks II. Atomerőmű mellett kiemelt jelentőséggel bírnak a naperőművi fejlesztések is, amelyek révén 2030-ra a hazai villamosenergia-termelés 90 százaléka klímabarát lehet.

Mindezekre tekintettel Magyarország követendő példa lehet más országok számára is, hiszen hazánk a klímavédelmi, ellátásbiztonsági és versenyképességi célok együttes teljesülése érdekében hosszú távon az atomenergiára, a megújuló energiaforrások közül pedig különösen a naperőművekre kíván támaszkodni.

Hárfás Zsolt

TUDTA-E

hogy ...
296 750 fontért, azaz mintegy 109 millió forintért kelt el Stephen Hawking kerekesszéke. A motorizált, vörös bőr eszközt a legendás fizikus az 1980-as és 1990-es években használta, még azelőtt, hogy elvesztette volna keze felett az irányítást. 2018. október 31. és november 8. között egy online aukción Hawking több relikviáját is eladták, sőt, Isaac Newtontól, Charles Darwintól és Albert Einsteintől származó dokumentumokra is lehetett licitálni. A legmagasabb áron a Hawkinghoz köthető tárgyak keltek el.

forrás: Live Science

RHK KFT.

Ütemterv szerint halad a KKÁT bővítése

Folytatás az 1. oldalról

A KKÁT egy felszíni, MVDS (moduláris kamrás száraz tároló) típusú létesítmény, amely a 3,2 méter hosszúságú, hatszög keresztmetszetű, 220 kg névleges tömegű kiégett fűtőelemeket átmenetileg fogadja. A kazetták egyesével acél tárolócsövekbe kerülnek, amelyeket kamrák ölelnek körül körülbelül másfél méter vastag vasbeton fallal.

A tároló az atomerőmű igényeihez igazodva, folyamatosan bővíthető úgy, hogy közben az üzemeltetés is zavartalanul folyik. Az eredeti tervek szerint 33 kamrában 14 850 tárolócső sorakozott volna háromszög elrendezésben, mindegyikben 1-1 kiégett fűtőelem (450 tárolócső/kamra). Azonban, ezeket a terveket átírta a Paksi Atomerőmű üzemidő hosszabbítása, illetve egyéb, az erőműben már elvégzett, vagy esetleges jövőbeni fejlesztések. Az aktuális számítások szerint 17 716 férőhelyre lesz szükség az atomerőmű 50 éves üzemideje alatt. A kapacitásnövelés tervezése során szempont volt az, hogy a megemelkedett darabszám elférjen az eredetileg tervezett 33 kamrában. Ez úgy valósul meg, hogy az első 16 kamrában 450 darab tárolócső/kamra található (I. ütem és II. ütem), a 17-24. számú kamrák már 527 darab fűtőelemet képesek befogadni kamránként a négyszög kiosztásúra módosított elrendezésnek köszönhetően (III. ütem 1. és 2. fázis), míg a jövőben megépülő 9 darab kamra már 703 kazetta tárolását teszi lehetővé minden egyes kamrában, ismét háromszög elrendezést alkalmazva (III. ütem 3. és 4. fázis).

Az RHK Kft. 2012-ben megvizsgálta a KKÁT jelenlegi MVDS típusától eltérő, alternatív száraz tárolási technológiára történő átállás lehetőségét, célszerűségét, és elvetette azokat. Ehelyett a meglévő megoldás továbbfejlesztése mellett döntött, a fent leírtak szerint. Mivel ezzel a megoldással a kamrák térfogata változatlan, ezért a tárolócsövek közelebb kerülnek egymáshoz, így különösen oda kell figyelni a kazetták hőtermelésére a tárolás folyamán. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a minimum 26 éve pihentetett kazetták, melyeknek már kisebb a hőtermelésük, az első kamrákból majd fokozatosan átkerülnek az újabb kamrákba, ahol nem okoz problémát, hogy közelebb helyezkednek el egymáshoz. Az újonnan a KKÁT-ba szállított fűtőelemek pedig majd ismét az első kamrákba kerülnek. A program megvalósítása során a már megszokott biztonsági feltételek adottak maradnak, miközben több milliárd forintos megtakarítást eredményez a fejlesztés.

A most épülő, növelt kapacitású tárolómodul (25-28. kamrák) gépésztechnológiai rendszerei több szempontból is eltérnek a korábban megépült modulok kialakításától. A módosítás a betöltő fedélzet teljes konstrukcióját érintette. A korábbi, betonnal kitöltött acélszerkezetű betöltő fedélzeti elem egy 360 mm vastagságú tömör acél fedélzettel és alatta egy árnyékoló betonnal kitöltött – a korábbihoz hasonló, de annál vékonyabb – acél fedélzettel lett helyettesítve. Ez biztosítja a szükséges gamma- és neutronsugárzás árnyékolást. Egy kamrát négy darab betöltő fedélzeti szerkezet zár le. A módosítás értelmében a három fedélzeti elem egyenként 185 tárolócső átvezetést tesz lehetővé, míg a negyedik 148 csövet, így egy kamrába 703 darab tárolócső helyezhető be 295 mm-es háromszög rácsosztás távolsággal. A tárolócsövek osztásának megfelelően változtak a betöltő fedélzetekhez tartozó alátámasztó lemezek (tüskés lemezek) is, amelyek pozícionálják a tárolócsöveket.

További jelentősnek mondható változtatáson esett át a tárolócső árnyékoló záródugó tervezett kialakítása. Hasonlóan a betöltő fedélzeti elemek kialakításához, a tárolócső árnyékoló záródugó alsórész is beton kitöltéssel készül a megfelelő gamma- és neutronsugárzás árnyékolás biztosítására.

A technológiai elemek gyártása során több új, korábban ezen a területen ismeretlen tevékenység lép a folyamatba, aminek végrehajtása különös technológiai fegyelmet és gyártói kompetenciát követel. Ilyen például a betöltő fedélzeti elemek alsó részének betonnal való kitöltése, ami a korábbihoz képest nem a helyszínen, hanem még a kiszállítás előtt, a gyárban kerül végrehajtásra. Hasonló újdonság a gépésztechnológiai gyártásban a tárolócső záródugó alsórész betonnal való kitöltése, ami 2 108 db záródugó kitöltését jelenti, elemenként ~10 liter betonnal. Az újfajta kialakítást, illetve a betonnal való megfelelő kitölthetőséget nagyminta kísérletekkel kell igazolni mind a betöltő fedélzeti elemek, mind a tárolócső záródugó alsórészek esetében.

A kivitelezés jelenleg a szerződéses ütemterv szerint halad, a projekt várhatóan 2024. május végi határidőre elkészül. Az idei évben megtörténnek a nagyminta kísérletek, beadásra kerülnek a gyártási engedélykérelmek az Országos Atomenergia Hivatal felé, a helyszínen pedig elkészül az alaplemez szigetelés és az alaplemez vasbeton szerkezete, illetve elkezdődnek a felmenő vasbeton szerkezet 2,4 méter szint alatti részeinek betonozási munkái is.

ATOMERŐMŰ

Jelentős mérföldkőhöz ért a Paksi Atomerőmű termelése

A termelés 1982-es indulása óta eltelt időszakban összesen 500 terawattóra, azaz 500 milliárd kilowattóra villamos energiát termelt a Paksi Atomerőmű. Ilyen mennyiségű áram egy teljes hétig képes lenne biztosítani az egész világ villamosenergia-fogyasztását.

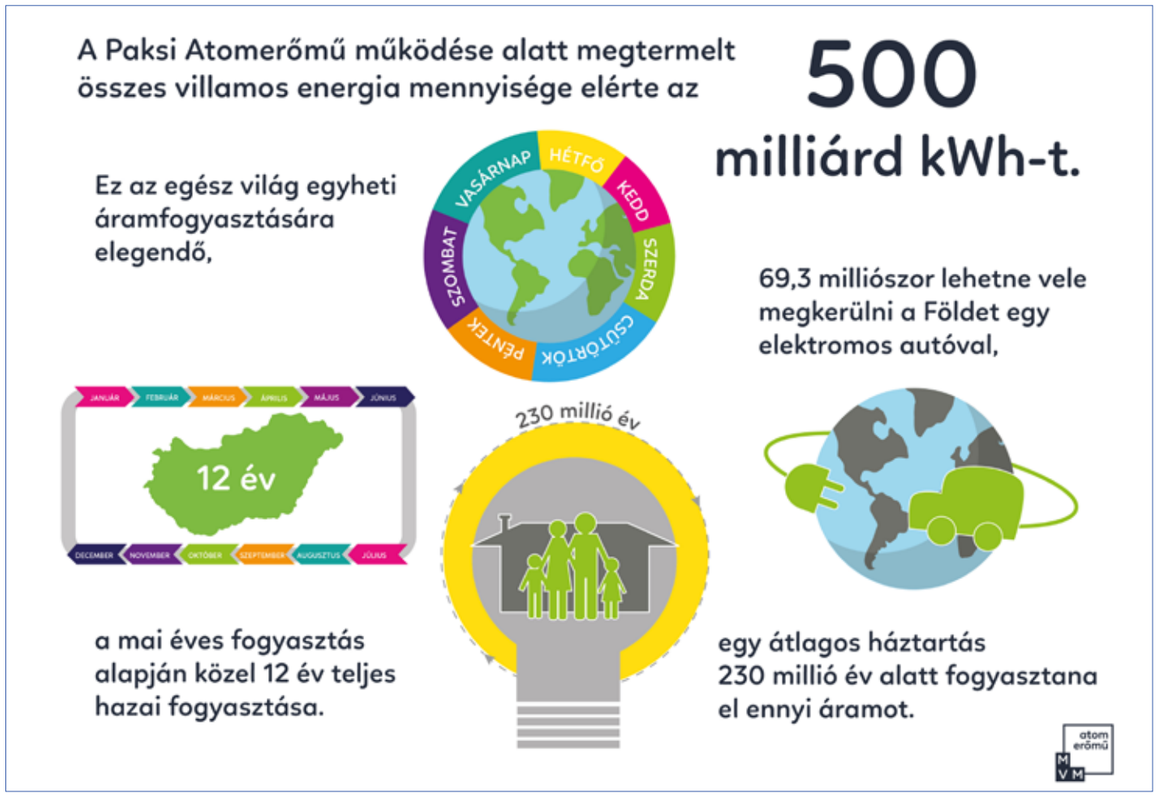

Egy átlagos háztartás 230 millió év alatt fogyasztana el, elektromos autóba „töltve” pedig mintegy 2778 milliárd kilométer megtételére lenne elegendő annyi áram, amennyit indulása óta megtermelt a Paksi Atomerőmű. Az alaperőműként működő Paksi Atomerőmű által megtermelt villamos energia összesített mennyisége május 19-én érte el az 500 terawattórát (tWh), vagyis 500 milliárd kilowattórát (kWh). A világ – annak összes háztartása, cége, gyára, stb. – egy hét alatt használ fel ennyi áramot, míg Magyarország villamosenergia igényét akár 12 évig tudná biztosítani ez a mennyiség.

Az atomerőmű első blokkjának indulása óta biztosítja hazánkban az olcsó és üvegházhatást okozó gázok kibocsátásától mentesen előállított áramot, az elmúlt években jellemzően a bruttó hazai villamosenergia-termelés közel felét adva. A létesítmény négy blokkja az elmúlt évek folyamatos, biztonsági és termelési mutatókban elért rekordjai után 2019-ben is története legnagyobb mennyiségét, összesen több mint 16 milliárd kWh villamos energiát állított elő. A rendszeres biztonsági fejlesztések eredményeként az atomerőmű a legkorszerűbb technológiai megoldásokkal bővül, ennek megfelelően biztonsági szempontból is a világ legjobb erőművei között teljesít.

A tavalyi, kimagasló biztonsági és termelési mutatókkal zárult év után idén korábban nem látott kihívásokkal kellett szembenéznie a Paksi Atomerőműnek és dolgozóinak. Az új típusú koronavírus okozta járvány minden korábbinál jobban felértékelte a biztonságos áramellátást, amelynek legfontosabb hazai alappillére ebben az időszakban is a Paksi Atomerőmű. A létesítmény ebben a kritikus időszakban is zavartalanul, üvegházhatású gázok kibocsátásától mentesen képes biztosítani a hazai fogyasztók számára a szükséges villamos energiát.

SOK ÖTLETES FOTÓ ÉRKEZETT

A lezárult, a beérkezett pályamunkák értékelése megtörtént, a zsűri döntött a nyertesekről. A bíráló bizottságnak nagyon nehéz feladata volt, hiszen sok ötletes fotó készült.

A 20 db szerencsés nyereménye egy exkluzív erőműbejárási és fotózási lehetőség, amelynek során – természetesen a létesítmény biztonsági szabályainak betartása mellett – alkalma lesz fotókat készíteni az atomerőmű látogatók elől elzárt üzemi területén, így a reaktorcsarnokban is.

Nyerteseink: Berhidai Kincső, Bősze András, Brezanóczy F. András, Dr. Blahut Károly, Dr. Csákány Lóránt, Farkas Réka, Ferenczi Zsuzsa, Horváth Hanna Klarissza, Jánosi Irén, Jenei Csenge, Kreisz Kálmán, Márta Róbert, Molnár Vanda Imola, Muntean Áron, Murányi Marcell, Olej Ádám János, Szepesi Dorina, Udvarházi Irén, Váradi Vivien, Vizsy Lilla.

A nyertes fotók megtekinthetők a Paksi Atomerőmű weboldalán: www.atomeromu.hu

Jenei Csenge – Felületi feszültség

Szepesi Dorina – Színörvény

Jánosi Irén – Extravagáns tulipán

Bősze András – Egy szikrázó estén

Murányi Marcell – Halmazállapot változás

Nyári lazulás a TEIT Duna-menti településein

Ha nem is a Fekete-erdőtől a Duna-deltáig, de megnéztük, a nyár közepe táján járva milyen helyeken strandolhatunk, hűsölhetünk, horgászhatunk a nagy folyam partján, vagy közelében a környékünkön. Ehhez a TEIT Duna-menti településeinél változatosabb helyeket persze aligha találhatnánk, hiszen ezek a koronavírus-járvány árnyékából kilépő községek, üdülőhelyek mostanában annál is szebb arcukat mutatják, mint amilyennek korábban láthattuk őket. Már csak azért is, mert mások mellett JETA forrásból szinte mindenhol komoly infrastrukturális, vendégcsalogató, vendégmarasztaló fejlesztések történtek.

Szelídi-tó

Ordas

Szelidi-tó, Dunapataj-Szelid üdülőfalu

Kezdjük a vízparti lazulásunkat a pünkösdi szezonnyitó óta idén is újdonságokat tartogató Szelidi-tóval, Dunapataj-Szelid üdülőfaluval, ahol immár a nagyközönség is birtokba vehette a 333 milliós TOP-fejlesztés részeként megépített turisztikai fogadóközpontot. A megye nyári idegenforgalma fősodrába tartozó Szelidre immár kivilágított, kitűnő minőségű kerékpárúton is kitekerhetünk. Aki nem feltétlenül a szittyótéri nyüzsgésre vevő, az a tó szemben lévő partján fekvő Bodzás, Húsfoka üdülőterületre is kitűnő, a napokban átadott megújult aszfaltúton juthat. Áldás ez a horgászoknak is, akiknek az idei szezonban igencsak nincs okuk panaszra, partról, stégről vagy csónakból egyaránt eredményesek.

Szelid elsősorban a családosok, az új vízparti játszóterek, csúszdák, a kulturált környezet miatt a kisgyermekeket nevelők kedvelt üdülő - és kirándulóhelye lett. Az árak sem borsosak, ingyenes parkolás mellett 1000 forint az egész napos felnőtt belépő, így nem csoda, hogy ott jártunkkor még Debrecenből, Szolnokról, Nyíregyházáról, Budapestről érkezett olyan baráti társasággal is találkoztunk, akik nem győzték dicsérni Szelidet, az immár 24 fokos, selymes vizet. A nyári programkínálat is változatos, ráadásul döntően ingyenesek a koncertek, filmvetítések, az új fedett színpadnak és fedett nézőtérnek köszönhetően a közönség nincs kitéve az időjárás szeszélyeinek. Igazán egy-egy ilyen kiruccanás alkalmával csodálkozunk rá arra, mennyire jó, hogy a közelben hazánk egyik legnagyobb tava van, amely az üdülés, a testi, lelki, szellemi feltöltődés, az aktív turizmus egyik országosan kedvelt helye lett.

Ordas és a híres dunai horgászhelyek

Patajról a Duna vonalán lefelé elindulva az első község Ordas, amelynek Duna-partja, amellett hogy meseszép, arról is nevezetes: ez a község van legközelebb a Dunához, a folyamtól gyakorlatilag csak az árvízvédelmi töltés választja el. A magyarországi Duna-szakasz legnagyobb kanyarulatának közelében elhelyezkedő Ordas az elénk táruló panoráma miatt is nevezetes. Hogy a „nagy kanyar" mennyire van összefüggésben a „haldorádó"-nak nevezett horgászhelyekkel, annak megválaszolására nem vállalkozunk, de az biztos: nincs már olyan magára valamit is adó természetfilm-csatorna, amelyik nem forgatott az ordasi Duna szakaszon és nem Európa hírűnek nevezte az itteni horgászhelyeket. Így nem is lepődtünk meg, amikor a ligetes, pihenő és bográcsozó helyekkel szabdalt területen egy lakókocsis német horgász házaspárral találkoztunk, lejjebb pedig Romániából, az ország legkülönbözőbb településeiről érkező pecások vetették ki horgaikat. Az elszántabbak azon a nyáron különösen népszerű nemzetközi EuroVelo 6 kerékpárúton tekertek Ordasig, amely a Duna menti kerékpárút része. Itt a meredek part miatt nincs fürdőzésre alkalmas hely, de azért a naptejet és a szúnyogirtót ne feledjük otthon, ha a féderhorgászat Mekkájának titulált Ordason szeretnénk horgászni, vagy kirándulni.

Dunaszentbenedek

Meszes

Dunaszentbenedek – ártéri erdő, kempingtábor, jetskisek

Dunaszentbenedek az utóbbi évek egyik legkedveltebb Duna-parti fürdő és üdülőhelyévé nőtte ki magát, és nem csak a környékbeliek körében. A nyári idillt a most éppen magas vízállás sem töri meg, mert bár a homokpadokon való sütkérezésre még várni kell, de a part magasabb részén elhelyezkedő büfé hatalmas, árnyas terasza, halsütödéje, a közvetlen mellette lévő lakókocsis kempingtábor kellemes és nyugodt kikapcsolódást ígér. El is időzünk itt egy kicsit, a frissen sült keszeg mellé ki a sörkínálatból, ki a nyárra hangolt borszelekcióból választ, kortyolgat a panorámában gyönyörködve. Hamar egyetértésre jutunk abban, sörkorcsolyának a sült keszeg a legjobb! Közben a túlpartról csónakkal, jetskivel megérkeznek a gerjeniek, paksiak, akik azonnal a törzsvendégeknek kijáró vendégfogadásban részesülnek. Csak jó hely lehet a benedeki Duna-part, ha még az atomváros lakói is elcsábulnak, szórakozni, kikapcsolódni családostól ide jönnek!

Meszes

Kalocsa-Meszes, Meszes Beach

Ha kalocsaiként vagy környékbeliként szeretnénk kiszakadni a napi nyüzsgésből, és pár órát természet és víz közelben tölteni, akkor biztosan nincs ideálisabb hely, mint a Kalocsa-Meszesi Duna-part. Gyakorlatilag mindegy milyen hónapot mutat a naptár, az oda vezető úton biciklisekkel, futókkal, túragyalogolókkal találkozunk, de azért az igazi a nyári szezon. Ugyan a koronavírus-járvány miatt szünetelő hajóforgalom miatt szállodahajókban mostanában nem gyönyörködhetünk, de a volt kompkikötő alatti területet most is megszállták a napozók, lábfürdőzők, akiket a szebbnél szebb kishajók vízre eresztése is gyönyörködtet. Az önkormányzat üdülője felől hallható boldog gyermekkacagás nyomába eredve kiderül, hogy ott a kalocsai gyermekjóléti szolgálat szervezett gyermektábort. A heti váltásban, egészen a nyár végéig táborozó 25 fős csoportok kis nebulói egész nap játszanak, biciklitúrákat tesznek, és ha a tűzgyújtási tilalmat feloldják, még igazi tábortűz is lesz. A Kék Duna Vendéglő, a Juca néni csárdája előtt sűrűn parkoló autók is azt igazolják, hogy az élet a vízparton is kezd a szokásos kerékvágásba visszatérni. A hajóállomás Duna felé fordított padjain ezúttal is többen akár napestig beszélgetnek, a panorámában, a kalocsai evezős klub habokat szelő kajakosaiban gyönyörködnek.

Na és persze ha Meszes, feljebb, de már Foktőnél ott van a legendás Meszes Beach, ami homokos partjával talán az egész Közép-Duna-völgyben páratlan tengerparti hangulatot áraszt. Az árnyékos terasztól dizájn szempontból nagy bravúrt ne várjunk, de az ital mindig hideg, a kiszolgálás kedves, figyelmes, és a hangszórókból áradó zene is fülbemászó. Ezért is a környék legszuperebb Duna-parti placca, ahol szívesen kikötnek a csónakosok, jetskisek. Talán nem csak ők gondolják úgy: semmiféle túlzás nincsen abban, amikor mások festői szépségűnek írják le, vagy említik a közkedvelt, széles homokos strandjáról híres Meszesi Duna-partot, Meszes Beachet.

Túrázz, fuss, kerekezz, evezz egy jót, felfedezve a Duna-kör kincseit!

Hogy mi is az a Duna-kör? A Duna-kör a Közép-Duna mentén található új turisztikai attrakció, mely a már meglévő aktív értékekre épít. Ahhoz, hogy pontosan lásd magad előtt a képzeletbeli kört, idézd fel az ország térképét!

Térképen a Duna-kör

Budapesttől délre vezesd a tekinteted követve a Duna kék szalagját. A főváros és az ország déli határa közti távolság felénél kezdd el a Duna-kört rajzolni, ügyelve, hogy maradj mindig közel a Dunához. A bal parton Solt városkájától indulj, Harta következik, majd Dunapataj. Itt mindenképp tenni kell egy kicsi kitérőt, hogy meglátogasd a Szelidi-tavat. Visszatérve a Duna vonalához Ordas, Géderlak, Dunaszentbenedek, Uszód és Foktő falvakon át Kalocsa városába érkezel. Innen a folyó töltését követve, Bátya és Fajsz után apró hurokkal Dusnokot érintve kanyarodj a Szent László-hídra! A jobb partra érve Szekszárd és Tolna városát ejtsd útba. Dombori, Fadd, Gerjen és Dunaszentgyörgy falvak után Paks, a jövő városa üdvözöl téged. Madocsát és Bölcskét követően Dunaföldvárnál éred el újra a legészakibb szakaszt, ami Soltnál zárul körré. A képzeletbeli Duna-kör valósággá válik megannyi csodát kínálva az Alföld szívében az aktív pihenés szerelmeseinek.

Az „Élmények a Duna-körön" Facebook-oldal 2020. február végén indult útjára azért, hogy beépítse a köztudatba az új turisztikai desztinációt. Az oldal részletes tartalmakat kínál a Duna jobb és bal partján elérhető szabadidős tevékenységekhez. Az attrakciót a 2020-as budapesti Utazás Kiállítás résztvevői is megismerhették Bács-Kiskun megye standjánál.

Az említett Facebook-oldalon az Ajánlatok fül alatt megtalálhatók az élménycsomagok, mint a kínálat állandó elemei, azonban a követők napi szinten bejegyzéseket olvashatnak, fotókat láthatnak a Duna-kör attrakcióihoz, híreihez kapcsolódóan. Tematikus sorozatok nyomán ismerkedhetnek a térség értékeivel, sok esetben interakcióra késztető játékkal fűszerezve.

Foktő
Fotó: Pintér Ferenc

A bejegyzések minden esetben azt a képzeletbeli kört járják körül az óramutató járásával megegyező módon, amit a bemutatásnál megrajzoltunk, úgy, hogy sokszor megállunk, rövid kitérőt teszünk, elmerülünk az adott település kínálta programokban, szépségekben, gasztronómiai élvezetekben. Kitérőt tettünk a Duna-kör borturisztikai élményeit megismertetve, bemutattuk a kikötőket, a követőkkel együtt fedeztük fel a helyi ételeket. A folyamatos aktivitás fenntartása érdekében többször hirdettünk fotópályázatot, virtuális főzőversenyre is invitáltuk a követőket. Az oldal követőinek száma folyamatosan nő, 3,5 hónap alatt elérte a 2300-at.

2020. június 15-én megkezdte működését a PIP Nonprofit Kft. Információs Központja Pakson, a Pákolitz István Városi Könyvtár szomszédságában. Az Információs Központ európai uniós támogatással valósult meg, jelenleg tesztüzemmódban működik. Elsősorban a Paks II. beruházására érkező külföldi munkavállalókat és családtagjaikat várja szolgáltatásaival, segíti beilleszkedésüket, a helyben élők számára a befogadás előnyeit teszi elérhetővé. Feladata az is, hogy a térségünkbe érkező belföldi és egyéb külföldi látogatók számára turisztikai információt biztosítson. Minden hétköznap 9 és 17 óra között, 2020 júliusától pedig már szombatonként is – 9 és 12 óra között – várja a látogatókat. A vendégek személyesen is tájékoztatást kaphatnak a Duna menti szabadidős programlehetőségekről, programcsomagokról, a front office kollégái segítenek a szervezésben/foglalásban és a szolgáltatók megismertetésében.

TUDTA-E

hogy …
olyan rakéta kifejlesztésén kezdődött meg a munka az Egyesült Államokban, amely harminc nap alatt a Marsra röpítheti az embert. A jelenlegi technikával 4 évig tart az út. A fejlesztést támogatja a NASA, az amerikai űrkutatási hivatal. Az új rakétatípust atomenergia repítené, de nem maghasadásra, hanem magfúzióra alapozva. Csúcssebessége 320 ezer kilométer lenne óránként. A sokkal nagyobb sebesség ellenére biztonságosabb lenne az utazás az új rakétával hajtott űrhajók legénységének, a rövidebb menetidőnek köszönhetően kevesebb káros napsugárzás érné őket.

forrás: mernokbazis.hu

Horgász szemmel a Duna

A Duna sokféle arcát képes megmutatni nekünk, ami függ az évszaktól, az időjárástól és a terület adottságaitól. Ami viszont a folyó minden partján állandó: az a horgászat. Oláh László, gerjeni horgász szemüvegén keresztül leshetünk egy kicsit a horgászbot által nyújtott élmények mögé.

Gerjen
Fotó: LIFE Studio

Mit jelent számodra a Duna?

Én szekszárdi vagyok. A ‘80-as évek elején apám vett a Duna-parton egy pici horgásztanyát. Onnantól kezdve minden évben ott nyaraltunk, továbbá minden szabad hétvégét ott töltöttük. Mondhatom, hogy ott nőttem fel. Hat-hét éves korom óta horgászom, apám tanította meg az öcsémet és engem is. Amikor a páromnak köszönhetően Gerjenbe költöztem, a Duna közelsége is közrejátszott az új otthon érzésének minél gyorsabb megteremtésében, hiszen itt minden nap közel vagyok a vízhez.

Sokan élnek közel a Dunához, mégsem alakul ki szoros kapcsolatuk a folyóval. Min múlik, hogy valaki a horgászat iránt érdeklődjön?

A családi hagyományokon sok múlik. Engem édesapám – aki szintén horgászott – vitt először pecázni. Természetesen az is előfordulhat, hogy valakinek az apja horgász vagy halász, de a gyerek mégsem lesz az. Minél több mindennel ismertetjük meg a gyermekeket, annál nagyobb lehetőséget nyújtunk nekik, annál könnyebben választ és találja meg a számára kedves dunai szabadidős elfoglaltságot.

Téged mi fogott meg a pecázásban? Mi miatt lett az életed meghatározó szabadidős tevékenysége?

A gyerekeket először is a sikerélmény fogja meg, ahogy engem is. Aztán utána jön az, hogy valamilyen szinten megszokássá is válik, hogy a vízparton ücsörög valaki. Most felnőttfejjel azt mondom, hogy nekem ez a legjobb kikapcsolódás. Én túlnyomó többségében éjjel horgászom. Leülök, elgondolkodok az aznapi, vagy bármilyen más dolgokról. Bár a zene is fontos eleme az életemnek, de az sem nyújt olyan kikapcsolódást, mint a horgászat. Jó közösen is horgászni, akár családtagokkal, vagy barátokkal összejönni, de én az egyedüli horgászatot szeretem a legjobban, az nyújt nekem igazi kikapcsolódást.

Gyerekként mi volt a kedvenc halad? Mi volt a nagy álom?

Igazából nem kerültem bele a nagy halfogó forgatagba. Sosem hajtottam arra, hogy nagy halat fogjak. Felnőttként is keszeg-horgász maradtam. Egy 2 kilós, dévérkeszegnek úgy örülök, mint más egy 50 kilós harcsának. Gyerekkoromban az angolna volt az, amire a legjobban szerettünk horgászni a testvéremmel, mert az teljesen különbözik a többi Dunában élő haltól, és az volt az extra fogás, mert azt éjjel lehetett fogni, és gyerekként azt hiszem, az volt a legizgalmasabb.

Horgászként miként látod: megfelelő módon használjuk ki a Dunát?

Hogyha a horgászat szempontjából nézzük, azt jó látni, hogy nagyon sok horgász van és sok gyerek is. Mi itt helyben próbálunk tenni érte, hogy normálisan, szabályosan tanítsuk meg a gyerekeket horgászni. Mikor idekerültem Gerjenbe, húsz évvel ezelőtt sok kis halász volt.

Mi a tapasztalatod, miben más a dunai horgászat Magyarország többi vizeihez képest?

Két részre lehet bontani a horgászatot alapvetően. Vannak háló-vízi horgászati módszerek, illetve folyó vízi horgászati módszerek. Bizonyos helyeken van átfedés, de azt lehet mondani, hogy ég és föld a kettő. Tehát az, aki tud tavon horgászni, az még egyáltalán nem biztos, hogy tud a folyón is, sőt biztos, hogy nem tud, de fordítva nagyobb eséllyel tud. Tavon teljesen más szerelések, másfajta módszerek vannak, a halak máshogy viselkednek, teljesen más a mozgásuk.

Elég sok időt tölt a horgász a parton. Elmondható az, hogy a parti életet sokkal jobban megismertétek?

Hát a parti életről én nagyon sokat szoktam mesélni a családnak, barátaimnak is. Többnyire éjszaka horgászom, nappal kevés parti állatot lehet látni, de éjszaka gyakorlatilag olyan állatokkal is találkozunk, amikről nem is gondoltam, hogy itt egyáltalán léteznek. Az utóbbi időben visszatelepített hódok nagyon elszaporodtak, láttam már sakált is, amiről nem is tudtam, hogy él itt nálunk is. Megtalálható nálunk az állatvilágból a borztól a vidráig számos élőlény. Gerjen vizein rengeteg vadkacsa él. Vannak olyan madarak is, amiket nem szeretünk, hogy itt vannak, például kárókatonák, amiket a horgászok, halászok leginkább elüldözni akarnak. Számos alkalommal láttam, ahogy a szarvasok, vaddisznók a vízbe ugrottak. Gazdag a Duna élővilága.

A teljesség igénye nélkül mely halak akadhatnak a horogra a Duna ezen szakaszán?

Vannak a klasszikus halak, tehát a ponty, a harcsa, a dévérkeszeg. Gyakorlatilag, ami Magyarországon fellelhető halfaj, az mind megtalálható a Dunában tudomásom szerint. Vannak olyan időszakok, amikor egy kicsit valami populáció összeomlik, de egyébként minden halfaj fogható. A Dunán a legkönnyebben szerintem keszeget lehet fogni. A balin az egyik legszaporább ragadozó a Dunában. Ha valaki ragadozóhalra akar horgászni, akkor a balinnál lehet a legsikeresebb. A többi klasszikus ragadozóhoz (süllő, fogas) jobban kell ismerni a vizet.

Somodi-Solymos Eszter

KALOCSA

PAKS

GÉDERLAK

TENGELIC

GYÖRKÖNY

MADOCSA

USZÓD

DUNASZENTBENEDEK

GERJEN

ORDAS

FOKTŐ

DUNASZENTGYÖRGY

DUNAPATAJ

FADD

BÁTYA

PUSZTAHENCSE

Impresszum:

A Társadalmi Ellenőrző, Információs és Településfejlesztési Társulás lapja
6300 Kalocsa, Szent István út 35.
titkarsag@kalocsa.hu
Felelős kiadó: Dr. Filvig Géza TEIT elnök
Készült: Kerényi nyomda, Szekszárd
Megjelenik: kéthavonta Pakson és környékén 24 000 példányban